

De volgende stap: leraren die van elkaar leren

Is het debat over onderwijs grimmiger geworden? Ik denk het wel. Het lerarentekort werpt steeds langere schaduwen over het onderwijs.

Steeds meer scholen hebben moeite om leraren te vinden. De moeilijkste scholen met de kwetsbaarste leerlingen waar de beste leraren nodig zijn, worden het hardst getroffen. Schoolleiders en bestuurders zijn steeds meer tijd, energie en geld kwijt aan de zoektocht naar leraren. En intussen zien ze dat de politiek niet van plan is om echte stappen te zetten, zelfs niet nu er zo'n 8 miljard euro op de plank blijkt te liggen. Dus grimmiger, ja, maar begrijpelijk is het ook.

Het risico is dat als er zoveel aandacht is voor een onderwerp er andere, positievere onderwerpen dreigen

onder te sneeuwen. Zo ging het vijf jaar geleden in het debat nog gezellig over de kwaliteit van leraren, naar aanleiding van een aantal invloedrijke rapporten zoals dat van consultancygigant McKinsey: dat bedrijf onderzocht hoe onderwijssystemen verbeteren. Ontwikkelingslanden hebben bijvoorbeeld profijt van het toegankelijk maken van onderwijs voor iedereen en van het opleiden van leraren. Waar niets is, zit de verbetering in zulke elementaire dingen.

Hoe anders lag het voor het Nederlands onderwijs. Dat was goed, maar werd ondanks allerlei inspanningen ook niet beter, constateerde McKinsey. De volgende stap was helder, maar werd toch niet gezet: al die goede leraren moesten meer van elkaar gaan leren om zo nóg beter te worden. Maar hoe doorbreek je een cultuur?

Naar aanleiding van dit rapport en vanuit een persoonlijke missie gaf McKinsey-partner Jaap Versfelt zijn goedbetaalde baan op en begon Stichting Leerkracht. In het programma dat hij voor scholen ontwierp, combineerde hij veel beproefde McKinsey-technieken tot een soort heropvoedingstraject voor leraren en schoolleiders dat wekelijks wordt doorlopen: korte, doelgerichte vergaderingen, samen lessen voorbereiden, lesbezoeken gevolgd door feedback.

Zolang Den Haag niet over de brug komt, kunnen scholen alvast zelf aan de slag

Na uitgebreid onderzoek constateerde de Universiteit Utrecht kort geleden dat het programma echt werkt. Sterker nog: er is geen programma dat de cultuur in scholen zo snel verbetert als het programma van Stichting Leerkracht. Leraren ervaren dat ze beter worden, ze raken gemotiveerd om er zelf mee verder te gaan en gaan steeds beter samenwerken omdat de teams hechter worden.

We kunnen monter constateren dat al 10 procent van de scholen meedoet aan dit programma, maar het is jammer dat niet al meer scholen zijn aangehaakt. Juist omdat die teamgeest iets doet tegen de werkdruk en omdat zo het vak van leraar aantrekkelijker wordt. Zolang Den Haag niet over de brug komt met geld, is dit een initiatief waarmee scholen alvast zelf aan de slag kunnen.

